

Norges vassdrags- og energidirektorat
Pb 5091 Majorstuen
0301 OSLO
Høringsuttalelse 202117857 og 202118981

Vår dato: 07.11.2022
Vår referanse: 22/218 - 126
Deres dato: 19.09.2022
Deres referanse: 202117857 og 202118981

Høringsuttalelse 202118981 og 202117857 Landbruksdirektoratet

Viser til deres høringsbrev datert 19. september 2022 vedrørende konsesjonssøknader om elektrifisering av Hammerfest LNG (Melkøya) og elektrifisering av Wisting-feltet. Høringssvar for begge konsesjonssøknadene følger under.

Bakgrunn

Det er besluttet at Landbruksdirektoratet skal avgi høringsuttalelser i større energisaker der reindriften blir berørt. Hvilke saker som anses som større vurderes i hvert enkelt tilfelle. Landbruksdirektoratet gjør selvstendige faglige vurderinger av søknaden og om konsekvensene anses godt nok utredet.

Statsforvalteren er statens fagmyndighet og har innsigelsesmyndighet i saker som berører reindriften. For mer detaljerte vurderinger rundt reindriften lokalt vises det til Statsforvalteren i Nordland sin høringsuttalelse.

Om søknaden

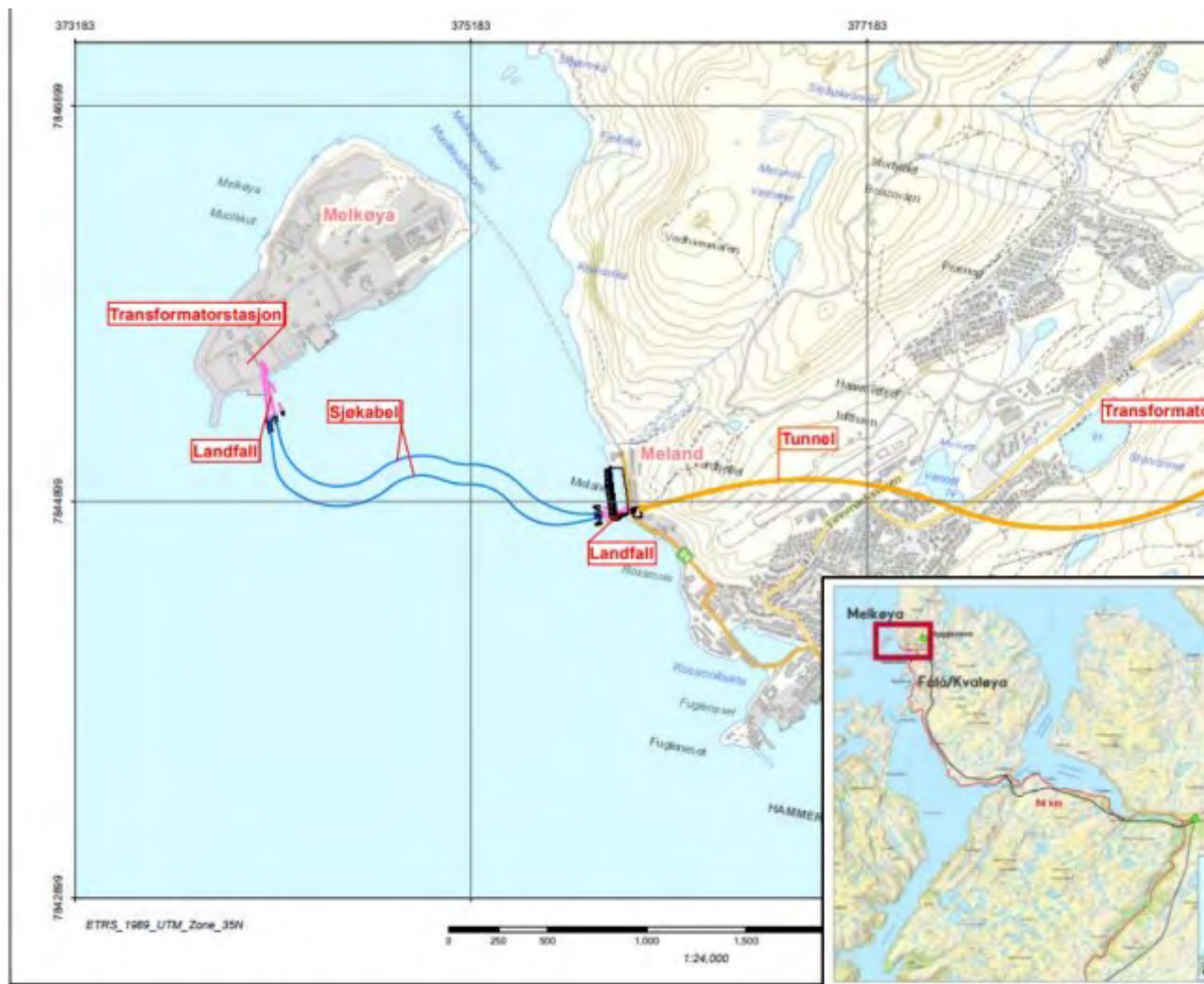
Equinor har sendt to konsesjonssøknader til NVE om anlegg nødvendig for elektrifisering av Hammerfest LNG (Melkøya) i Hammerfest kommune og elektrifisering av Wisting-feltet.

Equinor søker om konsesjon etter energiloven til:

- Bygge og drifte en ny ca. 5,7 km lang 132 kV kabel fra Statnetts transformatorstasjon på Hyggevatn for tilknytning- og elektrifisering av Hammerfest LNG på Melkøya.
- Bygge en omformerstasjon på Hyggevatn, som skal forsynes via en 420 kV kabel fra Statnetts Hyggevatn transformatorstasjon. Dette for å forsyne Wisting-feltet i Barentshavet med strøm fra land.
- Videre søker de om et 3 km langt 80 kV kabelsett med likestrømkabler fra omformerstasjonen og via samme tunnel som bygges for å forsyne LNG Hammerfest. Fra landfallet på Meland og til Wisting-feltet søker Equinor om å bygge et kabelsett med to ca. 220 km lange 80 kV sjøkabler.

Equinor søker også om ekspropriasjonstillatelse for nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de elektriske anleggene etter ekspropriasjonsloven. Samtidig søker de om forhåndstiltredelse, som innebærer at grunn og rettigheter kan tas i bruk før skjønn er avholdt.

Tiltaket forutsetter imidlertid at det blir gitt ny konsesjon til Statnett for nettforsterkning fra Skaidi til Hyggevatn (420 kV).

Figur 1-1 Oversiktskart 420 kV prosjekt Skaidi-Hyggevatn, arealbrukskart Hyggevatn stasjon og Equinor tilknytning Hyggevatn-Melkøya (132 kV) for elektrifisering av Hammerfest LNG anlegg

Begrunnelse for søknaden

Olje- og gassindustrien i Norge har satt mål om å redusere sine klimagassutslipp med 40 prosent innen 2030 sammenlignet med 2005, og videre redusere utslippene til nær null i 2050. Wisting har vurdert ulike klimatiltak, og en løsning med kraft fra land til Wisting-innretningen er vurdert som den beste løsningen. En kraft fra land-løsning vil kunne redusere direkte CO₂ utslipp fra Wisting-feltet med ca. 100.000 tonn pr. år.

Involvering av berørte parter

Naturrestaurering har sammen med Samisk Høgskole og Equinor hatt dialog med, og involvering, av Fålå reinbeitedistrikt 20 med formål om å benytte tradisjonell kunnskap sammen med forskningsbasert kunnskap når det gjelder virkninger for reindrift i området. Fålå siida rakk ikke å kommentere utkast av rapporten Elektrifisering av Wisting-feltet eller delkapitler de fikk tilsendt, men distriktet var med på befaring og kom i etterkant av det med innspill. Landbruksdirektoratet ser på det som svært positivt at konsekvensutredningene har benyttet tradisjonell kunnskap i den grad det lot seg gjøre, sammen med forskningsbasert kunnskap for å beskrive virkningene for reindriften i området.

Kort om Fålå reinbeitedistrikt

Fålå/Kvaløya reinbeitedistrikt tilhører Kautokeino østre sone og er 336 km² stort. Fálá/Kvaløya er et sommerdistrikt som er på en øy med høy menneskelig aktivitet, og er berørt av en rekke menneskelige inngrep som påvirker reindriften negativt. Utbyggingen berører distriktet sine barmarksbeiter på Fálá/Kvaløya. De negative effektene fra dagens inngreppssituasjon oppstår både i forhold til direkte arealtap, indirekte tap, frykt- og fluktadferd og dermed redusert beitero og produksjon. Disse forholdene kan også føre til at dyrene blir mer utsatt for rovdyr.

Landbruksdirektoratet vil kort trekke frem de viktigste konsekvensene som blir synliggjort i søknadsdokumentene. Det er utarbeidet to konsekvensutredninger med fagtema reindrift, en for hvert av de to konsesjonssøknadene. At tunell-alternativet er valgt anses som en positiv beslutning for distriktet og deres fremtidige beitegrunnlag. Kraftledningsalternativet ville ha fått alvorlige konsekvenser for distriktet som er i stadig økende press som følge av samfunnsutviklingen i Hammerfest området. Distriktet mister stadig nye arealer bit for bit.

Tunell- og sjøkabelalternativet - tilknytning og elektrifisering av Hammerfest LNG

Mylingen området er vurdert til å ha svært stor verdi som vårbeite og kalvingsområde (perioden april/mai til juni). Driv- og trekkområdet over Fuglenesdalen er essensiell for en effektiv bruk og drift av Mylingen, og dermed av Fålå/Kvaløya som helhet. Det er derfor viktig at eventuelle konsekvenser som følge av utbygging i dette området minimeres så mye som det lar seg gjøre, da området allerede er høyt belastet av menneskelig aktivitet og utbygging. De kumulative effektene må vurderes og vektlegges.

Tunellalternativet berører Meland som er lokalisert sør på Mylingen/Miillet. Tunellen vil drives fra Meland og ende opp ved transformatorstasjon ved Hyggevan. Anleggsfasen vil føre til lukt, støy, vibrasjoner og støv ved Meland i forbindelse med anleggsarbeid og utfylling av tunellmasser i sjø. KU hevder imidlertid at spredning av støy og støv dempes av fjellskjæringen i bakkant av tunellpåhugget. Arbeidet med tunellen med Hyggevan kan gjennomføres når reinen ikke er på Mylingen, eller etter nærmere avtale med reindriften. Landbruksdirektoratet anbefaler å legge arbeidet på et tidspunkt hvor det ikke er rein i området for å minimere de kumulative effektene.

Tunellalternativet er vurdert i KU til å ha noe unnvikelse i anleggsfasen helt inntil reingjerdet ved Meland, men vurderes til å gi liten endring i forhold til dagens situasjon.

Tunellalternativet - Elektrifisering av Wisting-feltet

Tunellalternativet for elektrifisering av Wisting-feltet er avhengig av at tunellalternativet for elektrifisering av Hammerfest LNG blir valgt. Ved vurdering av påvirkning og konsekvenser av tunellalternativet henviser derfor konsekvensutredningen for Wisting-feltet til utredningen for Hammerfest LNG for vurderinger. I konsekvensutredningen for

Elektrifisering av Wisting-feltet utredes kun de tiltak som vil komme i tillegg til selve tunellen, altså omformerbygget og jordkabel mellom omformerstasjon og tunell.

Barriereeffektene i Fuglenesdalen/Boazovággi og de negative effektene vil ifølge konsekvensutredningen begrense seg til stasjonsområdet (unnavikelse opp mot 2 km, med sterkest unnavikelseeffekt helt inntil og avtagende til 0 % ved 2 km).

Omformerstasjonsområdet ligger nært Hammerfest by og etter utreders vurdering gir beitene her en redusert verdi. Et anleggsarbeid vil imidlertid kunne presse flere dyr østover på trekk tilbake sørover mot fastlandet på sensommeren og utover høsten. Dette kan vanskeliggjøre driften, da terrenget på østsiden er mer kupert og vanskeligere for å samle og drive dyr i, sammenlignet med vestsiden av Fålå/Kvaløya.

Omformerbygget vil bli bygd uavhengig av om Equinor går for jordkabel- eller tunellalternativet. Det er anslått at landanlegget vil kreve opparbeiding og planering av et areal på ca. 19 500 m².

Ifølge Naturestaurering vil unnavikelsesonen være betydelig mindre ved tunellalternativet da det ikke vil føre til helikoptervirksomhet, og fordi forstyrrelsen kommer i områder som allerede har svært stor menneskelig aktivitet og som er fysisk sperret av for reinsdyr. Landskapets beskaffenhet vil også skjerme for lukt, syn og lyd fra anleggsområdet og ut i reinbeiteområdene utenfor gjerdet.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet stiller spørsmål ved konsekvensutredningen til tunnel-alternativet, fordi det fremkommer i utredningen at tiltaket ikke er vurdert like grundig og kraftig som kraftledningsalternativet da konfliktnivået er lavere. Etter vårt syn burde det stilles like store krav for alle alternativer, selv om tunnell alternativet tilsynelatende virker å ha mindre konsekvenser for reindrifta.

Konsekvensutredningen tar i hovedsak ikke for seg konsekvensene av utbyggingen av 420 kV linja fra Skaidi til Hyggevaan, som vil bygges dersom det blir besluttet at Hammerfest LNG og Wisting-feltet skal realiseres. Denne beslutningen anses som problematisk da disse inngrepene jo henger sammen.

Landbruksdirektoratet registrerer at man i KU om Wisting-feltet bruker mye plass på samfunnsmessige ringvirkninger. Imidlertid er de negative sumvirkningene for reinbeitedistriktet lite omtalt. Generelt anses det viktig at mest mulig avklares gjennom konsesjonsbehandlingen og vedtak. Hvilke avbøtende tiltak som faktisk vil bli fastsatt er av avgjørende betydning for distriktet.

Anleggsarbeid ved Hyggevaan vil føre til ca. 30 000 m³ overskuddsmasser som igjen vil kreve arealer til deponi. Landbruksdirektoratet ser det som viktig at Equinor selv styrer hvordan disse skal brukes og at tid på deponi begrenses til ett minimum. Gis masser til andre formål vil dette kunne føre til behov for nye midlertidige deponi andre steder på Kvaløya noe som anses negativt.

Midlertidig riggområde på 8700m² må tilbakeføres til opprinnelig stand etter bruk. Dersom området hadde beiteverdi tidligere, må det revegeteres.

Avbøtende tiltak

Tunellalternativet har hovedsakelig konsekvenser i anleggsfasen, i motsetning til kraftledningsalternativet. Ved Meland vil utfylling i sjø foregå kontinuerlig i over 1,5 år.

Det er ikke gjort noen avbøtende tiltak ved Meland med for eksempel å innføre anleggsfrie perioder, selv om det vil være rein til stede i anleggsfasen. Aktiviteten vil i tillegg være innenfor reingjerdet, og langs eksisterende vei til Melkøya hvor det per i dag er daglig trafikk på veien.

For tunellalternativet er det ikke forutsatt behov for anleggsfrie perioder i konsekvensutredningen om tilknytning og elektrifisering av Hammerfest LNG. Konsekvensutredningen forutsetter likevel at det vil være kontinuerlig dialog mellom partene igjennom hele anleggsperioden. Det er positivt at tiltakshaver vil ha dialog med reindriften for å få til minnelige avtaler. Imidlertid burde man også i dette alternativet fastsatt konkrete anleggsfrie perioder i dialog med reindriften og primært rundt kalvingstiden. Også dette alternativet vil skape støy og støvplager. I tillegg kommer den vanlige anleggsrafikken i området på grunn av annen næringsaktivitet i området.

Som avbøtende tiltak er det foreslått å beregne anleggsstarten slik at man er ferdig med opparbeidelse av anleggsområdet som gir mest støy ved Meland før kalvingsperioden. Dersom arbeidet blir startet i juli-september vil maksimalt en kalvingsperiode bli påvirket. Ettersom simla er svært sensitiv for støy og menneskelig aktivitet er det helt nødvendig å minimere unødig stress på rein i kalvingsperioden. I den forbindelse viser Landbruksdirektoratet til reindriften § 20 hvor det står at beiteretten omfatter rett til nødvendige årstidsbeiter, dvs. vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter, herunder flyttleier, **kalvingsland** og paringsområder.

Ved Hyggevaun/Njårgajávri transformatorstasjon vil arbeidet imidlertid tilpasses reindriften, dvs. at arbeidet her i all hovedsak gjennomføres i perioden september/oktober til april/mai. Dette anses av Landbruksdirektoratet som et godt tiltak for å avbøte reindriften mest mulig.

Konklusjon

Landbruksdirektoratet er positivt til at Equinor har gått bort fra alternativet om kraftledning, men mener likevel at konsekvensutredningen rundt tunellalternativet burde tillegges like stor vekt og gjøres like grundig som kraftledningsalternativet.

Sumvirkninger anses som noe mangelfullt beskrevet i konsekvensutredningene. En av de største utfordringene til reinbeitedistrikt 20 som berøres av tiltaket, er nettopp den totale belastningen av stadig nye utbygginger og menneskelig aktivitet på øya. Landbruksdirektoratet mener derfor at de kumulative effektene med fordel kunne vært mer detaljert beskrevet.

Landbruksdirektoratet anbefaler at også tunellalternativet fastsetter anleggsfrie perioder, og da særlig rundt kalvingsperioden fordi dette er en sårbar tid for simla.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Hildegun Thomassen
fungerende seksjonssjef

Charlotte Berg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Norges vassdrags- og energidirektorat	Pb 5091 Majorstuen	0301	OSLO

Kopi til:

Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Postboks 700	9815	VADSØ